

1.3. Konspekt zajęć „Wstrząs anafilaktyczny”

Autorzy konspektu: Karolina Goede, Artur Piasek, Michał Rausz

Temat zajęć: Użądlenie owada/wstrząs anafilaktyczny

Czas realizacji: 1 godzina dydaktyczna

Miejsce realizacji: teren biwakowy bądź teren przed szkołą, parking

Cel ogólny:

Przygotowanie ucznia do podejmowania działań ratowniczych w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa ludności cywilnej, jak i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Cele operacyjne skorelowane z podstawą programową:

- a) w zakresie wiadomości uczeń:
 - zna zasady postępowania w przypadku użądlenia owada;
 - rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy przy wstrząsie anafilaktycznym;
 - zna najważniejsze przyczyny wstrząsu, wymienia zagrożenia z niego wynikające;
 - zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia;

- b) w zakresie umiejętności uczeń:
 - wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia;
 - udziela pierwszej pomocy w przypadku użądlenia owada;
 - udziela pierwszej pomocy w przypadku wstrząsu anafilaktycznego;

- c) w zakresie postaw (kompetencji) uczeń:
 - pracuje w zespole w celu zabezpieczenia miejsca schronienia, udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu;
 - wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo i stan zdrowia poszkodowanego.

Metody:

1. metoda sytuacyjna - zaaranżowanie wydarzenia według scenariusza zajęć. Zajęcia przeprowadzone w grupie szkolnej.

Formy pracy:

1. grupowa – którą organizuje się jednorazowo
2. zbiorowa – gdzie czynnie uczestniczy nauczyciel

Środki dydaktyczne:

- Osobista apteczka: gazy jałowe, bandaże, nożyczki, środki dezynfekujące ranę, jednorazowe rękawiczki, chusta trójkątna, koc termiczny.

- Środki pozostające w dyspozycji grupy.
- Ćwiczebna ampułkostrzykawka z adrenaliną

Przygotowanie do zajęć:

- Nauczyciel – wyznacza ucznia do symulowania objawów ukąszenia i wstrząsu anafilaktycznego. Przekazuje jak uczeń ma wykonać zadanie czyli np. udawać duszenie się i w dalszej części utratę przytomności.
- Rola ucznia – na umówiony znak nauczyciela uczeń symuluje ból przedramienia, opada z sił i siada na trawie a następnie symuluje kłopoty z oddychaniem.
- Przygotowanie scenarii/rekwizytów – ćwiczebną ampułkostrzykawkę należy umieścić w plecaku ucznia symulującego zdarzenie.

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie sytuacyjne:

Grupa szkolna jest na biwaku w lesie. Dostęp do najbliższych ośrodków zdrowia jest praktycznie niemożliwy w krótkim czasie. Podczas zajęć integracyjnych w grupie jeden z uczniów wykrzykuje „ała” i siada na trawie. Na jednym przedramieniu widać zaczerwienienie i opuchliznę. Uczeń ma trudności w łapaniu oddechu. Koledzy przystępują do udzielania pierwszej pomocy.

Symptomy: opuchlizna i zaczerwienienie od użądlenia owada, osłabienie i problemy z oddychaniem.

Wywiad:

Aby postawić diagnozę należy przeprowadzić wywiad wstępny według procedury SAMPLE, a także AVPU oraz ABC.

SAMPLE:

S - symptomy: Co się stało? Gdzie Cię boli?

A - alergię: Na co jesteś uczulony?

M - medykamenty: Czy przyjmujesz jakieś leki? Kiedy je ostatnio wzięłeś? Czy masz ze sobą ampułkostrzykawkę z adrenaliną?

P - ciąża lub przeszłe choroby: Czy na coś chorujesz?

L – lunch: Co ostatnio jadłeś i piłeś? Kiedy?

E - ewentualne inne czynniki: Co się działo przed zdarzeniem?

AVPU (skala określania przytomności):

A- alert (przytomny i świadomy)

V- voice (reaguje na głos)

P- pain (reaguje na ból)

U- unconscious (nieprzytomny/brak reakcji)

ABC (ocena samodzielności oddechu i krążenia):

A- airways (drożne drogi oddechowe)

B- breath (samodzielny oddech)

C- circulation (wyczuwalne krążenie)

Diagnoza:

Na podstawie obserwacji i zebranych informacji z wywiadu można stwierdzić, że poszkodowany doznaje szoku anafilaktycznego w wyniku silnej reakcji alergicznej na jad owadów błonkoskrzydłych.

Wezwanie pomocy 112:

Uczeń, który podejmuje akcję ratowniczą oddelegowuje innego ucznia w celu powiadomienia pogotowia ratunkowego.

Wyznaczony uczeń wybiera nr alarmowy 112 jednocześnie informuje innych uczestników zdarzenia, że to robi, żeby zgłoszenia nie powieliły się.

Po połączeniu z numerem alarmowym należy podać następujące informacje:

- co się stało,
- gdzie miało miejsce zdarzenie,
- w jakim stanie jest poszkodowany,
- informacje zebrane na podstawie przeprowadzonego wywiadu,
- informacje o udzielonej pierwszej pomocy przedmedycznej,
- a także odpowiedzieć na wszystkie dodatkowe pytania jakie zada operator numeru alarmowego.

WAŻNE! Nie wolno zakończyć połączenia. Operator może potrzebować dokładniejszych informacji lub udzieli dodatkowych wskazówek jak postępować z poszkodowanym.

Podjęte czynności ratownicze:

Mając wiedzę o uczuleniu można przyjąć, że osoba poszkodowana jest w posiadaniu adrenaliny. Należy jednej osobie polecić przeszukanie plecaka poszkodowanego w celu znalezienia ampułkostrzykawkę z adrenaliną.

Druga osoba powinna zostać wyznaczona do poinformowania służb ratowniczych zgodnie z wytycznymi powyżej.

Poszkodowanemu należy unieść nogi najlepiej podkładając torbę lub plecak.

Po odnalezieniu adrenaliny należy podać ją poszkodowanemu w odpowiedni sposób. Ampułkostrzykawkę najlepiej przyłożyć po boku uda, pod kątem 90 stopni. Przycisnąć i odczekać ok. 10 sekund, podczas których adrenalina zostanie wprowadzona do organizmu.

Po podaniu adrenaliny powinna nastąpić poprawa w oddychaniu poszkodowanego. Należy jednak kontrolować jego oddech co 2 minuty.

Zabezpieczenie poszkodowanego:

Zależnie od sytuacji należy zadbać o komfort poszkodowanego. Jeżeli panuje wysoka temperatura otoczenia dobrze by było użyć koca termicznego. Poszkodowany powinien znajdować się w pozycji leżącej, nieutrudniającej swobodny oddech. W celu ulżenia bólu można zastosować zimny okład w miejsce użądlenia.

W warunkach głuszy można złagodzić odczyn użądlenia pszczoły (jad o odczynie kwasowym) poprzez kompres z wody z sodą oczyszczoną (odczyn zasadowy), natomiast odczyn użądlenia osy (odczyn zasadowy) – plasterm cebuli (odczyn kwaśny).

Podsumowanie zajęć:

Nauczyciel omawia wszystkie elementy kluczowe w zaistniałej sytuacji, przeprowadzonej akcji ratowniczej, wskazuje ewentualne błędy. Najistotniejszymi informacjami jakie powinny się w takowym podsumowaniu znaleźć to:

- zasady postępowania w przypadku użądlenia owada,
- na czym polega udzielanie pierwszej pomocy przy wstrząsie anafilaktycznym,
- najważniejsze przyczyny wstrząsu, zagrożenia z niego wynikające,
- zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia,
- strefa bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia,
- udzielanie pierwszej pomocy w przypadku użądlenia owada i wstrząsu,
- praca w zespole w celu zabezpieczenia miejsca schronienia, udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanemu,
- procedura wzywania pomocy pod nr 112,
- zasady zabezpieczania poszkodowanego i monitorowania jego stanu zdrowia do czasu przyjazdu służb medycznych.